

Zápis z jednání dne 30.1.2025 ve věci ve věci hledání řešení protipovodňové ochrany obcí Mikroregionu Žídelná, který byl postižen povodněmi v roce 2024.

Přítomni:

Dle prezenční listiny

Jednání bylo zahájeno dne 30.ledna 2025 od 9.00 hodin ve velké zasedací místnosti v sídle Zlínského kraje, Tř. T. Bati 21, Zlín.

Předmětem jednání bylo seznámení se s průběhem a následky povodní 2024 v jednotlivých obcích Mikroregionu Žídelná, zhodnocení účinnosti již realizovaných protipovodňových opatření v daném území a diskuse na téma možných příčin nastalé situace. Dále bylo cíle projednat možnosti přípravy a realizace organizačních či technických opatření k předcházení škod na majetku a ohrožení života obyvatel v řešeném území, způsobovaných vlivem extrémních srážek, pro další období.

Zahájení: paní radní pro životní prostředí a zemědělství Zlínského kraje Renata Prchliková přivítala všechny účastníky a seznámila je s průběhem a účelem jednání.

Petr Maňásek, předseda Mikroregionu Žídelná – jako prvotní iniciátor jednání prezentoval problém povodní 2024 v celé jeho šíři. Vysvětlil blíže účel setkání z pohledu obcí. Informoval účastníky o tom, že v území byla vybudována protipovodňová opatření v reakci na povodně v roce 1997. Tato ochrana zafungovala, nicméně na situaci 2024 nestačila. Obce doufaly, že budou původní opatření dostačující, ale ani kapacita cca 250 000 m³ vloni nestačila. V území Mikroregionu Žídelná proběhly v roce 2024 povodně dvakrát, a to v části území bleskové 30.6. a následně bylo celé území postiženo povodněmi v září 2024. V připravené prezentaci, která byla účastníkům předem rozeslána ukázal průběh povodní – videa, fotografie. Prezentace obsahují i informace o tom, jaká opatření jednotlivé obce vidí jako smysluplné. V obcích proběhly pozemkové úpravy, nyní již obce nemají pozemky k dalším. Podotkl, že je třeba celou věc řešit koncepčně. Obce se shodují mimo jiné na návrhu zpracovat studii odtokových poměrů z daného území. Zároveň poukázal na nutnost zajistit údržbu a čištění toků, což je komplikované, je zde několik subjektů, jednání nejsou jednoduchá, jednotlivé subjekty poukazují na své kompetence. Zároveň je třeba změnit i hospodaření zemědělců, ti to nebyli na dnešní jednání pozváni záměrně, jednání by se zkomplikovalo. Otázkou je přístup k již připraveným projektům např. komunikací apod., zde nepřistoupit k jejich úpravě tak, aby reflektovali na novou povodňovou situaci.

Paní Mlada Augustinová, ředitelka Státního pozemkového úřadu konstatovala, že ve všech obcích mimo Míškovice jsou komplexní pozemkové úpravy hotovy, součástí byla i protipovodňová opatření. Již hotová protipovodňová opatření zafungovala bez nich by byla situace významně horší. Připravovány jsou projekty v obci Racková, v polovině roku 2025 by se mohla začít řešit. Vysvětlila možnosti získávání dotací na budování nových zařízení včetně jejich úskalí. Pozemkový úřad je připraven obcím pomoci. Na základě zpracované studie je možno dělat jednoduché pozemkové úpravy, u zde je třeba myslet na to, že je nutno propojit budovaná opatření se stávajícími strukturami. Je třeba si uvědomit, že jsou zde ve hře vlastníci pozemků, se kterými bude nutno jednat, protože v těchto obcích již nejsou k dispozici pozemky

obcí ani státu, které by bylo možno použít. Rovněž je třeba si uvědomit, že je třeba správně vyhodnotit, jak zadat zpracování studie odtokových poměrů, co od ní obce očekávají, jaký bude výsledek. Je třeba i akceptovat, že budování případných nových zařízení je práce na několik let. Roman Hák – pozemkový úřad pobočka Zlín, na úvod dostačující informace poskytla paní ředitelka.

Pan Jaroslav Foukal za Povodí Moravy s.p. jako správce většiny drobných toků konstatoval, že požadavky obcí byly plněny a toky v letech 2007-2024 vyčištěny, úpravy některých vodních toků provádí vlastníci, nejsou v gesci Povodí Moravy s.p. Stále probíhá odstraňování povodňových škod na základě žádosti obcí, všechny vodní toky v tomto území nyní čištěny nebudou. Poukázal na nutnost plánování čištění nánosů z potoků, vzhledem k problémům s přípravou projektů, ukládání sedimentů z vyčištění apod.

Iva Jelínková (Povodí Moravy s.p.) – vybudovaná opatření zafungovala, jak velké povodeň zde byla lze jen odhadnout, v území byla dvakrát stoletá voda v jednom roce, tento úkaz nebyl v minulosti zaznamenán, v červenci v jednom z míst byla zaznamenána až 200letá voda. Navrhuje posílit stávající opatření, nicméně poukázala na skutečnost, že nikdy není 100% jistota, že to bude dostačující. Návrh opatření je třeba udělat, je třeba se soustředit na zadržení vody v povodí, mít i drobná opatření, remízky, průlehy...V extrémních srážkách ani to nepomůže. Je nutné zajistit péči i o již existující protipovodňová opatření. Za problém označila splaveniny zachycené na mostcích (nejsou ve vlastnictví Povodí Moravy s.p.). Problém je naprosto komplexní a je třeba i takto k němu přistupovat. Oba zástupci Povodí Moravy přislíbili odbornou pomoc, a to i při zpracování studie odtokových poměrů

Pan místostarosta obce Sazovice Dušan Novotný již oslovil možného zpracovatele studie, poukázal na nekapacitní mosty, navrhl posouzení a namodelování celého území, cenu odhaduje na cca 1,5 mil Kč.

Pan Karel Vašek, Lesy ČR s.p. z pozice správce toků konstatoval, že je třeba zachytit vodu v krajině, eliminovat odtok vody. Zkapacitnění toku na jednom konci způsobí problémy níže po toku, proto je k území třeba přistupovat citlivě. Čištění toků se dělá průběžně, poukázal na složitost péče o vodní toky stejně jako zástupci Povodí Moravy s.p. – čištění nánosů, umístění sedimentů, eliminace břehových porostů ve vztahu k ochraně přírody (hnízdění ptáků), problematické vlastnické vztahy, nehodné chování vlastníků v bezprostřední blízkosti vodních toků. Poukázal na problémy při povolování staveb v obcích, propustky, mostky nejsou dostatečně kapacitní. Proběhly drobné úpravy a zásahy na tocích.

Pan Smitka vedoucí pracoviště Luhačovice Lesy ČR informoval o úpravách na tocích převzatých od zemědělské správy, v obci Sazovice byla provedena výměna nevhodného opevnění, zde úprava narazila na vlastnické vztahy, úprava je tak jen na 20letou vodu, Lehotice a Racková běží příprava čištění toku ze strany Lesů ČR, problémy s nekapacitními mostky a propustky. V obci Mysločovice je zpracovaná projektová dokumentace, někteří vlastníci nesouhlasí, nelze provést. Celá oblast povodí Racková – nevhodné hospodaření na zemědělských plochách znamená splachy do toků. Nicméně Lesy ČR nabízí spolupráci s obcemi, zemědělci, správci komunikací a dalšími aktéry v území.

ŘSZK pan Bronislav Malý na silnicích je velké množství objektů ve vlastnictví ŘSZK, čištění pod mosty i dalších objektů je jistě důležité. Přiklání se k odtokové studii a přípravě komplexního řešení. V obci Lehotice je připravován mostní objekt, zde je nutná spolupráce a podíl obce. V obci Racková je připravován propustek, projekt souvisí s čištěním toku Lesy ČR, rovněž zde probíhá spolupráce s obcí. Čištění jen pod mosty bez komplexního vyčištění toku nedává smysl, je nutno pracovat v koordinaci se správci toků.

Ředitel SÚS Zlínsko pan Libor Lukáš oslovil obce, aby SÚS informovaly o problémových místech, SÚS zajistí nápravu. Přiklání se rovněž k přípravě komplexního posouzení formou studie. Připomněl i možný problém s melioračními stavbami z minulosti a zemědělským hospodařením v území. Kraj by měl být koordinátorem činností v území.

Pan Vladimír Kutý, ředitel SÚS Kroměřížsko se ztotožňuje s kolegou Lukášem, přislíbil rovněž obcím pomoc.

Jana Káčerová, Odbor životního prostředí a zemědělství KÚZK připomněla, že je nutno zvážit co vše bude studie odtokových poměrů řešit, nyní je třeba přistoupit k analýze potřeb v území, stanovit si priority, drobná opatření, která je možno řešit hned realizovat co nejdříve. Práce s čištěním toků si musí správci toků plánovat, údržba je systematická práce. Problém je komplexní a je třeba na potřebu zadržení vody v území myslet i při přípravě staveb a změnách územních plánů. Navrhla oslovit pojišťovny, zda by se nechtěly na přípravě protipovodňové ochrany v území podílet.

Paní starostka obce Hostišová – obec je v horní části toků, je třeba odborné posouzení v území, poděkovala všem za zájem o problém.

Milan Filip vedoucí strategického odboru KÚZK zmínil dotační tituly v oblasti vodohospodářské infrastruktury a obnovy venkova, žádat mohou všechny zúčastněné obce. Zmínil dotace ZK na rekonstrukce míst a obnovu místních komunikací a na zpracování projektových dokumentací na výstavbu a rekonstrukci mostů na místních komunikacích, které by obce mohly využít. Na studii odtokových poměrů je možno požádat o individuální podporu.

Pan Radek Doležel, statutární náměstek hejtmána Zlínského kraje informoval obce, že zmíněné dotační tituly budou vypsané i příští rok. Je zřejmé, že všichni zúčastnění se budou, jak je vidět, maximálně snažit zajistit bezpečnější území, ale není možná 100 % ochrana. Za kraj nabídl pomoc.

Zástupce Magistrátu města Zlína, odbor životního prostředí za státní správu poukázal na nutnost v případě navržených opatření vše řešit v souladu se zákonem, zmínil problémy vyplývající ze zákona o ochraně přírody. Rovněž poukázal na problém územních plánů a problémy s vlastnictvím a nutnost při povolování staveb skutečně zvážit i zodpovědnost vlastníků, kteří si prosazují své zájmy na úkor ostatních.

Zástupkyně Městského úřadu Holešov, odbor životního prostředí, ztotožnila se s kolegou z magistrátu.

Pan Maňásek připomněl dobrovolné hasiče a vyjádřil přání, aby kraj vypsal dotace na osobní ochranné prostředky pro hasiče, vybavení hadicemi, povodňovými vysavači a další nezbytné opatření pro likvidaci následků povodní.

Robert Pekaj, kancelář hejtmána ZK – v současnosti se jedná o státní dotace, u nichž kraj věc neovlivňuje, ale navrhne změnu dotací popř. jejich rozšíření dle návrhu obcí.

Pan Ivan Mařák, předseda výboru pro životní prostředí poděkoval všem zúčastněným, chybou je, že na jednání nejsou zemědělci, kteří v území hospodaří. Je třeba je zapojit do řešení problému.

Jana Káčerová, změna v hospodaření bude nutná i v návaznosti na novou protierozní vyhlášku. Připomněla 52. výzvu OPŽP na protipovodňová opatření, která již mají obce v přípravě. Termín podávání žádostí je do 30.6.2025.

Dana Zápecová, vedoucí oddělení vodního hospodářství OŽPZE KÚZK připomněla povinnost provádět jedenkrát ročně povodňové prohlídky s cílem upozornit občany i firmy, aby

neskladovali věci v blízkosti toků a případné překážky, aby ihned odstranili a nezvyšovali rizika v území.

Paní starostka obce Sazovice zmínila zpevnění břehů potoka v obci Sazovice a jejich zanesení splaveninami a požádala Lesy ČR o vyčištění. Zástupce Lesů ČR konstatoval, že Lesy ČR provádějí pravidelné prohlídky, na základě prohlídky je možno zadat do systému, v obci bylo provedeno zkapacitnění toku v rámci možností.

Pozemkový úřad nabídl možnost monitoringu vodní eroze na základě nahlášení do systému předcházení vodním erozím.

Závěr:

Renata Prchlíková nabídla zřízení pracovní skupiny, která se bude dlouhodobě zabývat problémem zajištění protipovodňové ochrany v území, a to ve spolupráci se zástupci Mikroregionu Židelná. Předpokládá se spolupráce všech zúčastněných. Osloveni budou i zástupci zemědělců.

Jednání bylo ukončeno v 11.00 hodin.

Zapsala Jana Káčerová, OŽPZE KÚZK

